

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 16. aprila 2020 - Leto XXX, št. 16

*Ostanite doma!
stran 5*

*Zahvalna sveta maša
stran 6*

*Kamen s Triglava
stran 8*

Kako smo se igrali s soncem, kako smo se spogledovali s pomladjo, kako smo se imeli lepo ...

Gregorjevo je slovenski praznik zaljubljenih – slovensko valentino. Nekoč je to bil prvi pomladni dan. Čiv, čiv ...

Naše babice so za 12. marec govorile, da se takrat ptički ženijo. Stari običaj namreč pravi, da so se dekleta nekoč na gregorjevo ozirala v nebo. Prva ptica, ki jo je dekle videlo, je seveda naznanila, kakšen bo njen mož. Ko je veljal še stari julijanski koledar, je Gregor, znan kot prinašalec luči, godoval prav na prvi spomladanski dan, ko je navadno že toplo. Ta svetnik je bil v resnici Gregor Veliki, rojen okoli 540 v Rimu, in je veljal za idealnega papeža in cerkvenega učitelja. Vpeljal je novi koledar, ki ga uporabljamo še danes in se po njem imenuje gregorijanski. S to spremembo koledarja pa se je gregorjevo premaknilo nazaj, zato ga zdaj praznujemo 12. marca, in ne na prvi koledarski spomladanski dan. Da se gregorjevo praznuje na god Gregorja, uradno ne drži, saj je Cerkev leta 1969 njegov god prenesla na 3. september, dan njegovega škofovskega posvečenja. Stari god, ki je dan njegove smrti leta 604 v Rimu, je namreč padel na post, kar ni bilo najbolje. /.../ Na Gorenjskem na predvečer praznika ohranjajo običaj spuščanja razsvetljenih barčic in hišic (imenovanih »gregorčki«) v vodo. Po starih šegah namreč na ta dan sv. Gregor »luč v vodo vrže«. V Kropi ima ta običaj dolgo tradicijo in sega še v čase, ko ljudje še niso poznali elektrike. Sveti Gregor pozdravlja sonce in pomlad. Sveti Gregor je pomenil preobrat v življenju Kroparjev, saj pri svojem delu niso potrebovali več svetilke. Z metanjem različnih gorečih predmetov v manjši potok so pozdravili prihod sonca in pomladi. Kroparski kovači pa so nekoč na ta dan pozabili na delo in odšli na ptičjo svatbo, spuščanje gregorčkov. V nekaterih delavskih in obrtniških krajih v Sloveniji so do druge svetovne vojne na predvečer gregorjevega v kovaške reke in potoke vrgli kos lesa z gorečim, v smolo namočenim »oblanjem« ali s svečo. Po drugi svetovni vojni so to šego oživili. Simbolično spuščanje ladjic po vodi so poznali tudi drugod po Gorenjskem, denimo v Tacnu, Domžalah in Cerkljah.

povzeto po: www.sfpkr.si/projekti/EU/Gregorjevo/index.html

Simbolično smo se spuščanju ladjic po vodi pridružili tudi na DOŠ Jožefa Košiča. S to šego želimo nadaljevati tudi naslednje leto.

Na Gregorjev dan se ptice ženijo in rodijo »otroke«. Takrat otroci v šoli delajo ladjice gregorčke in jih spustijo v vodo. Letos smo gregorjevo organizirali učenci 8. razreda. Zelo smo bili veseli in navdušeni. Deklice smo delale vabilo in smo pekle pecivo, tudi Mate je pomagal. Fantje so čistili

potok in so delali hiše za ptičce. Veliko smo se pogovarjali slovensko in veliko smo se učili. Zunaj smo okrasili mize, na mize smo dali rumene in roza cvetlice. Vivi in Reka sta okraševali mize. Jaz, Ana in Mate smo pekli pecivo. Makos, Giulio, Kovi, Deja so čistili potok in delali most, Levi pa je fotografiral, ker je kasneje delal en super video. Zelo veliko smo delali, Valentina, učiteljica, nam je veliko pomagala. Drugi otroci so delali gregorčke. Pa je prišel ta dan - gregor-

jevo, 12. 3. 2020.

Zelo smo bili veseli, otroci so se igrali in ko smo kričali: »Prosim, pridite, začnemo!« so gledali, kaj bo. Prvič smo pustili v vodo ladjice, potem sva jaz in Ana delili pecivo ajdovčke, rafaelo in piškote.

1. mesto sta dobila Tibi in Aron. Tibi in Aron sta naredila gregorčka iz lesa. Nad gregorčkom smo bili vsi očarani! Osvojil je prvo mesto. Čestitamo!

Otroci so že zelo čakali pecivo in so ga tudi dobili. Potem smo imeli sestanek. Vsi učenci so sedeli zunaj za mizami, komisija pa je pogledala še enkrat vse gregorčke. Razglasili smo zmagovalce in določili, kdo bo dobil 1. 2. 3. in

4. mesto. 1. mesto sta dobila Tibi in Aron, 2. mesto je dobila Imola, 3. mesto sta dobila Žombi in Žofi, 4. mesto pa sta dobila Viki in Balint. Vsi so dobili čokolado Gorenjko, čips in Frutabelo. To smo gledali (ocenjevali), koliko so učenci

delali, kako zgleda ladjica, katera je najlepša. Osmošolci smo bili zelo zadovoljni, da smo delali (organizirali) ta dan. Želim, da si boste ta čudovit dan za vedno zapomnili!

(Štefi D., 8. razred)

8. razred in Valentina smo organizirali gregorjevo. Povali smo vse učenke, učence

je tekmoval, katera ladjica bo najhitrejša. Ladjice so plavale po vodi, ker je 8. razred očis-

Mate peče pecivo

in učitelje, učiteljice. Gregorjevo je bilo 12. marca. Ta dan se ptice ženijo, zato smo dali ladjice v vodo. Ana, Štefi, Valentina in jaz smo delali pecivo. Vsak, ki je delal ladjico, je dobil pecivo. Vsak razred

til potok! Prejšnje leto smo samo v 7. razredu tudi imeli gregorjevo, vendar nismo bili vsi – cela šola skupaj, ampak smo gregorčke spuščali vsak razred zase. Letos nas je Valentina vprašala, kaj mislimo,

če bi delali gregorjevo skupaj – cela šola. Mi pa smo povedali, da seveda, ker to se nam je zdelo zelo zanimivo. Smo pomislili, če učenci delajo ladjice, ne samo da dobijo pecivo, najboljših pet dobi tudi darilo. Zato Ana, Štefi in jaz smo gledali, kateri gregorček je najlepši in smo izbrali. 1. mesto: Tibi in Aron, 2. mesto: Imola, 3. mesto: Žombor in Žofia, 4. mesto: Balint in Viki, 5. mesto: Julija in Dzseni. Gregorjevo je bilo zelo dobro in vesel sem, da sem lahko delal in sodeloval!

(Mate L., 8. razred)

Z Dzsenifer sva bili peti. Najina hiša je bila rumene barve. Notri je bila modra. Hiša je imela mizo, stole, slike, posteljo in preprogo. Naša hiša je

Učenci in učenke s svojim gregorčkom

imela dve okni. Najina sošolka Imola je bila druga. Učenci smo svoje ladjice v potok spuščali ločeno, eden za drugim. Piškoti, ki jih je naredili osmi razred, so bili zelo okusni. Na koncu smo poslušali na dvorišču glasbo na velikem zvočniku in se igrali.

(Julči D., 6. razred)

OŠ JOŽEFA KOŠIČA

12. 3. 2020 je bilo gregorjevo. Zato je 8. razred čistil potok. Vsi smo morali delati gregorčke. Na gregorjevo smo vsi ob 11. uri šli ven.

Tudi otroci iz vrtca so prišli. Otroci so tudi imeli gregorčke. Oni so šli prvi k potoku. Ena po ena so spuščali gregorčke. Na koncu so jih vzeli iz potoka in nesli domov. Potem je bil 2. razred, potem 3. razred, potem 4. razred, potem 5. razred, potem 6. razred, potem 7. razred, potem 8. razred. Tudi učitelji so naredili svoje gregorčke. Potem je bila na-

pekel odlično pecivo. To smo lahko pojedli. Mmmmm!!! Potem smo se lahko igrali.

(Dzsenifer S., 6. razred)

: Pravljičen gregorček učenke Imole, ki je osvojil 2. mesto.

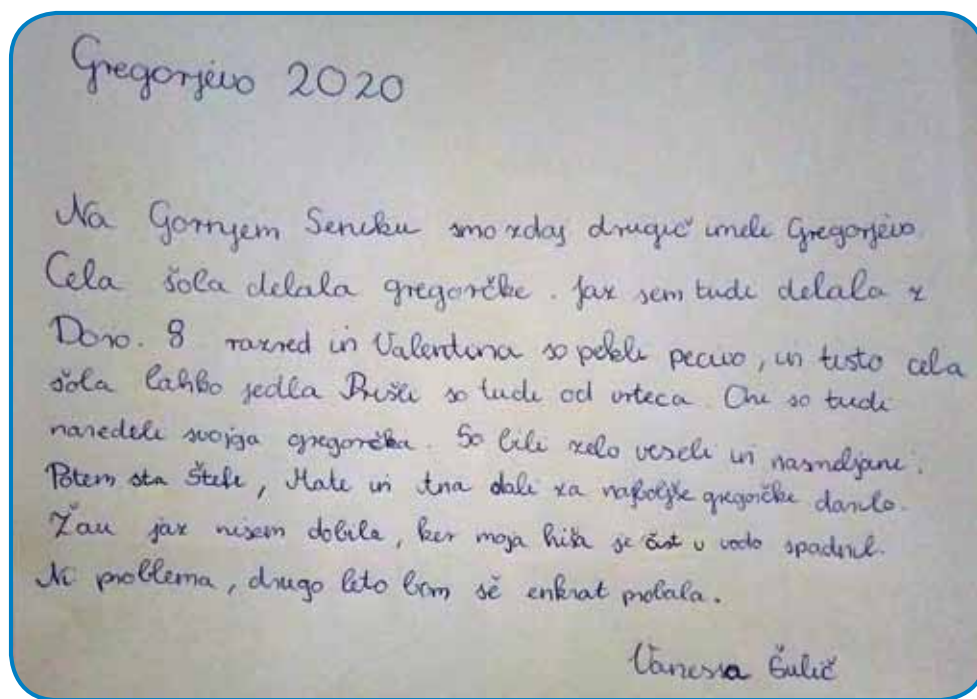

čkom. Prva vrsta je za zmagovalce!

grada. Jaz in moja sošolka sva skupaj delali gregorčka. Moja prijateljica in jaz sva dobili 5. mesto. Prijateljica in sošolka Imola je bila druga. Ona je imela zelo lepega gregorčka, ampak tudi drugi sošolci so imeli zelo lepe gregorčke. Potem smo se skupaj fotografirali. 8. razred je

Dzsenifer in Julci sta naredili posebno hiško, ki je v notranjosti dosegala visoke standarde kreativnosti in inovativnosti.

Za praznik sem naredil lepo veliko hišo. Imela je 4 okna in ogromno streho. Vse to sem naredil iz kartona in zalepil. Ta hiša je imela majhna vrata. Ustvaril sem čudovit vrt s cvetovi. Ta vrt je imel leseno ograjo. Hiša je zelo dobro plavala in prišla do cilja. Videl sem veliko lepih hiš in ladij. Potok je bil zelo lepo urejen. Jaz nisem dobil nagrade, vendar mi je bilo vseeno zabavno. Na koncu smo dobili pecivo od 8. razreda. Končno smo se lahko vsi otroci igrali na dvorišču. SUPER JE BILO!

(Mate V., 6. razred)

Za gregorjevo sem bil zadolžen za fotografijo in film. Bilo je zelo lepo vreme, učenci so bili zelo nasmejani. Nastalo je dosti lepih foto-

Dan je čudovit. In bilo je nešteto predpriprav. Hvala županu, da nam je prisluhnil in pomagal rešiti most; hvala duhovniku za cvetje, hvala ravnateljici in podravnateljcu za posluš ob ideji, čistilkam za potrpežljivost - misija potok se je odvijala tri tedne; vmes smo bili blatni do ušes in mokri do kosti. Hvala Društvu za opozovanje in proučevanje ptic Slovenije, ki nam je v ta namen podarilo veliko učnega gradiva. Hvala staršem, starim staršem, ki ste doma pomagali pri izdelavi čudovitih gregorčkov. Hvala učiteljem in učiteljicam za pomoč pri motivaciji.

Največje pohvale in poklon pa seveda vam, učencem in učenkam za toliko posluha, kreativnosti, pripravljenosti za sodelovanje. Hvala malčki iz vrtca ... bili ste pravi sončki! Levi, hvala za video!

Vsem nam želim čim več lepih spominov, naj nam - vsakemu posebej - mirno pluje barka, gregorček, ladjica po tem razburkanem morju ...

Naj nas prebujajoča narava, ptičja simfonija in Življenje drži na varni strani Zdravega.

Valentina Novak

grafij. Iz fotografij sem naredil kratek, 3 minute dolg filmček. Filmček ima za podlago madžarsko pesem Tavasz szél vizet áraszt, ki govori o pticah, ki iščejo svoj ljubezen. Mi, osmošolci, smo organizirali program.

Prirpave so bile tudi naša naloga: čistili smo, gradili smo, rušili smo, žagali smo, nosili smo. Zelo dobro je bilo videti začuden pogled majhnih otrok, zato je bilo vredno delati.

(Levi N., 8. razred)

PREKMURJE

Gračenek

Sprtoletje je don prišlo. Če ne bi meli tej velki nevol zavolo koronavirusa, bi leko pravli, ka je vse vküper fejest idilično. Kak dugo mo ške več ali menje notzapreti v svoje rame, ne vej niške povedati. Ali eno gvüšno gé, žitek - bar neka mejsecov ali do te, ka vönajdejo cepivo, stero nas obrani pred nauvim koronavirusom - gvüšno nede takši, kak je biu do zdaj.

»Vrtnarite! Tüdi z zdravimi domanjimi pridelki z naših graččnkov te pomagali dojobladata gnešnje krizo,« so zapisali na paverskom ministrstvi in cüjdali, ka aj naj lüstvo pauvle zelenje, pri tom pa nüca zdravo in dobro seme pa sadike. Tau, ka do namesto orhidej po nauvom pauvali šalato, so se odlaučili tüdi v firmi Ocean Orchids iz Dobrovnika. Istina gé, ka v cajti krize do svojih küpcov, stere večina je na tihinskom, ne morejo spraviti svojih rauž, zatau so se odalučili, ka pomagajo sebi in Sloveniji tak, ka začnejo zelenje pauvati. Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec, stera jih je gorziskala, je ob toj priliki pravla, ka bi ta prekmurska firma leko bila pelda drüгим, vej pa trbej v tej kriznij cajtaj povekšati samooksrbo v rosagi.

Mamo ške neka drüгих firm, stere pomagajo. Ene tak, ka po nauvom šivajo zaščitne maske, firma Medicop, stera se spravlja s tem, ka dela medicinsko opremo, pa je napravila mobilno mašino, stera naj bi prav prišla domovom za starce in drüгим zdravstvenim institucijam. Po rečaj direktora Medicopa Petra Podlunška je tau nej respirator, kak jih majo na intenzivnih oddelkih špitalov, vseeno pa s tau mašino leko pomagajo betežnikom, sploj tistim, steri majo menše probleme z dihanjom.

Silva Eöry

Misli ob zaprti meji

Ostanite zdravi, veselimo se novih srečanj ...

Rodil sem se in odraščal le kilometer od državne meje, v časih železne zaves. Bližina meje, pravzaprav celo tromeje, mi je bila položena v zibelko.

In tako sem svoje otroštvo preživljal v slabem kvadratnem kilometru, omejenem z državno mejo na vzhodu,

kamor niti pokukati nismo upali, kaj šele približati se, in s hribom pred sosednjo vasjo na zahodu, kjer sem mislil, da se svet prav tako konča. Odraščal sem dobesedno ob žici in minkem polju. Proti meji je bil že pogled pregrešen in misel kazniva.

Šele kasneje, ko sem začel več spraševati in raziskovati, sem spoznaval, da ne samo, da tudi za železno zaveso obstaja svet, ampak da tam živijo celo Slovenci. In vedno bolj sem hrepenel po stiku s tem »svetom«.

Prvi res pravi stik s Slovenci iz sosednje vasi je bil 18.marca 1989. Takrat sem bil že lokalni funkcionar in aktiven udeleženec zborovanja na igrišču v Martinju, ki ste se ga udeležili tudi Slovenci iz Porabja. To je bil zares praznik, čustveno druženje sosedov, sorodnikov ... s pomembnim sporočilom in apelom za odprtje mejnega prehoda med Martinjem in Gornjim Senikom.

Vrstili so se skoraj tedenski obiski Porabja (preko Hodoša), neštetokrat smo prevo-

zili pot do 80 km oddaljene sosednje vasi, utrjevali stike, vložili smo ogromno časa, energije. Vendar smo čutili, da se bo stvar premaknila naprej le, če bomo dovolj "pritiskali" mi, tukaj živenci, z obeh strani meje.

15. avgusta 1990 smo dočkali prvo začasno odprtje mejne-

ga prehoda Martinje-Gornji Senik, 21. avgusta 1992 pa je prišlo do rednega obratovanja mejnega prehoda, vse do 30.04.2004, ko je z vstopom Slovenije in Madžarske v Evropsko unijo prehajanje meje postalo samoumevno.

In zdelo se nam je, da se je začelo obdobje, ki bo trajalo večno. A je prišel marec letošnjega leta, ko se je globalna epidemija koronavirusa tako globoko zažrla v družbo, da so vlade začele sprejemati vedno strožje ukrepe omejevanja gibanja prebivalstva.

In v petek, 13. marca 2020, je prišlo do ponovnega zaprtja mejnega prehoda Martinje-Gornji Senik.

Ni nam bilo vseeno, ko smo proslavljali obletnice protestnega shoda - in tudi zdaj nam ni vseeno. V prvi vrsti zaradi zdravja, predvsem pa tudi zaradi spoznanja, kako se lahko praktično čez noč stvari obrnejo na glavo in kako neobgljeni smo lahko ljudje v svoji majhnosti.

Čim mirnejše preživljanje te izolacije želim vsem na drugi

Pod Srebrnim brejgom ...

... kak na enom kraji, tak na drugom, je vse skur gnako. Gnako je, če se bole na šörko gleda. Vsikši človek, vsikša držina pa za sebe žive, kak vej pa kak si najboukše vej naprajti. Vsi vküper pa vüpanje mamo, aj tou, ka nas je s tejn virusom (njegovo menje ranč nešken naprej prnesti) zaodilo, čim prva taminé.

V tom čakanjji se vsefele godi. Najbole naprej parpovejsti od tistoga naprej ojdijo, ka se je lejpora godilo, prva kak je té beteg vövdaro. Držine, ka v ramaj živejo, se na daleč leko prejk grajke zgučavajo. Takše se tö leko čüje.

»Čöj, saused, eške pouniš, gda sva na jesen slejnjno paut na ribičijji bila? Ja, ja, ja, tou je nebesko dobra ribičija bila,« prvi saused začne. »Vejš, boukše že dugo nej bilou. Depa zranje bi leko malo šla črve namakat. Ka praviš? Že nebesko volo mam, ka bi kaj zgrabö,« se drugi prejk grajke glasi.

»Aaaa, tou pa dun nej! Naja policaji zaodijo pa štraf plačava. Vej pa vejš, ka prejk granice od naja občine nej sloboudno iti. Bole si tadale zgučavajva, kak je inda na ribičijaj bilou. Zat, sam ti pokazo, kak se najvekša riba zgrabi,« prvi saused že gizdavi gé.

»Na, na, na, ka se pa vömečeš! Tou se ti gnouk posrečilo, ovak sam ge vsigdar več pa vekše ribe zgrabö. Eške sam te včiu, kak se ribe lovijo. Tak ka, s tem bole tiüma ostanil!«

»Takše ti meni neš gučo,« se prvi saused ne pisti doj poglednoti. »Če bi ge nej tak dobro vedo ribe krmiti, ti nika ne bi zgrabö. Tak ka, ti tiüma ostanil!«

»Ge nika tiüma ne ostanem!«

»Ge tö nej!«

Tak tou tadale dé, velka svaja vövdari, vse bole na glas se zdejrati začneta, leko ka se vküper zgrabita.

»Če bi nej stra od toga virusa emo, bi ta prejk stoupa pa te zmlato!«

»Če bi ge nej té stra emo, bi te eške bole naklau!«

V varašaj, v tisti velki ramaj, v steri živé človek na človeki, se vse tou malo ovak godi. Mauž pa žena večer televizijo gledata. Več se ranč ne zgučavata, vse sta si že prajla, ka sta si mela za povedati. Gledata, ranč več ne vejta, ka gledata. Samo aj na teveni nika bau. Tam za sausedovo stenou se nika čüdno leko čüje. Tak nagnouk tisto na teveni več nej važno gé. Vse bole na glas se čüje, ka sta se sauseda vküper spravila. Vse bole pa vse bole se čüje. Možej pomalek prejk pride. Začne po stenej rugatati.

»Dojde že gnouk, dola se stavita! Müva bi rada mer mela!«

»Vüva samo poslüšajta,« se na drugom zglesi ženska. »Kelko čüjeva, pri vama takše že dugo nej bilou. Poslüšajta, leko se kaj navčita!«

Ja, vse takše se godi. Srebrni brejg pa tadale na svojom mesti stogi pa od toga nika ne guči. Ne guči, pouni pa.

Miki Roš

strani meje. Dobro izkoristite to zaustavitev in umiritev življenja. Naj bo to priložnost za prevetritev misli, idej, spoznanj vsakega posameznika in celotne družbe. Iz te krize bomo prišli drugačni, bolj osveščeni, spremenjeni, še bolj povezani, tako med sabo

kot tudi z naravo, ki je naš vir življenja, a vse prevečkrat poteptan, zanemarjen, zgolj izkoriščan.

Predvsem pa, ostanite zdravi in veselimo se novih srečanj, doživetij ...

Srečko Kalamar

Ostanite doma!

10. marciuša, gda smo poslušali predavanje Marije Kozar od Šibitski knjig, smo nej brodili, ka k nam tō pride ta strana pandemija koronavirusa. V tej knjigaj je dolaspisano, ka pridejo taši betegi, zavolo steri dosta lidi mrgé, ka jim nedo mogli pomagati.

Pandemija koronavirusa je vsakši den vekša, dosta lidi grata

betežni po cejlom svejti. Cepiva prauti koronavirusi eške nega, ka bi ga leko stavili. Samo se tak leko branimo, ka doma ostanemo, nedemo ta, gde je dosti lüstva, se probamo izogniti telesnim stikom (ne damo rokau, ne obimamo se, ne küšnemo se). Če že mamó simptome (tūnet), moramo v karanteni ostati, doma ali v špitalaj. Krantena je zaščita proti epidemiji, ka bi krivuljo okužb upočasnili, ka bi virus bole pomalek se širo. Zatoga volo so zaprejtí vrtci, šaule pa fabrike. Dosta lidi ne odi delat, naš žitek je ovakšen grato. Trno težko se prilagajamo taumi, ka smo notri zaprejtí, ka ne smejmo ta pa té, gda bi steli. Ne vidi se nam, ka smo izolirani. Ne vejmo, ka bi delali, dosta cajta mamó, dapa nikan ne moremo. Zavolo toga ništrni v depresijo spadnejo, najbola tisti, steri po varašaj v blokaj živejo. Poleg

toga, ka nemajo dela pa pe nez, se bogijo od virusa, se bo

gijo, ka betežni gratajo. Gestejo taši tō, steri se vključijo v dobrodelne akcije ali v socialno delo. Pomagajo starejšim lidam, jim v bauto odijo ali v patejko po vrastvo. Šivajo zaščitne maske ali gvante.

Sami si tō leko dosta pomagamo. Zdaj geste cajt knjige šteti, naprej vzemite knjige, stere ste že davnik steli prešteti. Po telefoni «gorpoiškite» tiste znance, pajdaše, za stere ste do tejamau nej časa meli. Zdaj je dobra prilika, ka malo meditiramo pa razmišljamo. Ka se je dotejga mau z nami zgodilo? Kak bau tadale? Zdaj mamó več časa Boga moliti. Istina, ka fizično ne moremo k meši, dapa doma po interneti ali na televiziji leko poslušamo mešo, vküper molimo.

Sto bi brodo na tau, ka se svejt tak spremeni. Pa tau (v)naprej tō niške ne vej, kakšne do gospodarske posledice, kelko fabrik zaprejo, kelko lüstva

brezi dela ostane. Bojati se trbej, ka pá leko srmaštvo pride. Zdaj, ka malo avtonov geste po poštijaj, fligarge ne lejčejo, fabrike so zaprejte, je dosta bola čisti zrak grato po cejlom svejti, menje ogljikovih dioksidov (CO₂) pride v zrak, zatok menje škodimo naturi tō.

Nika se ne zgodi brezi vzroka.

on eške nej betežen (latentno obdobje), gda so pri njem eške nej diagnosticirali virus.

Nosimo maske, gda vōdemo iz rama, gda moramo med lidi. Ne pozabimo rokajce nositi, ka ovak leko virus na rokaj domau prinesemo. Dostafart si zaperimo roké, z žajfov ali razkužilom (fertótlenitō).

Prazen glavni trg Monoštra

Baug nam je znamenje dau, naj se malo stavimo, naj ne bodemo egoisti, naj bole vōrjemo Boga, naj spremenimo svojo mišljenje, svoj žitek. Če tau nemo napravili, vsigdar vekše kaštige pridejo, kak so glad, ogenj (požar), povauden pa süče ...

Paziti moramo, ka naj se ne okužimo pa naj ne okužimo druge lidi. Vse menje ojdimo med lidi, vse menje mejmo telesne stike z njimi. Tau je trno podtuhnjeni (alattomos) virus, zatok, ka ga te leko do bite od drugoga čleka, da je

Gejmo dosta vitaminov, se šetajmo po gauški ali travnikaj, gde smo leko sami, aj mamó močnejši imunski sistem.

Če nutdržimo predpise, mamó menje prilike pa možnosti, ka betežni gratamo. Znamo, ka je té virus najbolje nevaren za starejše, steri že itak majo druge kronične betege tō. Oni se morajo najbolje skrb meti, mladi pa morajo skrb meti na nji. Vsakšoga lepau prosimo: Ostanite doma! Pazite nasé in na najbližje!

Margit Čuk

Malčki v Sakalovcih pogrešajo vrtec!

Če se sprehajate po Sakalovcih, na vrtčevskih vratih vidite nešteto src. Kot smo izvedeli, so srca naredili malčki in jih prinesli vzgojiteljicam, z njimi so izrazili, da jih pogrešajo. To velja tudi obratno! Vzgojiteljice so jim za veliko noč pripravile darila, in z njimi sporočile, da jih tudi one zelo, zelo pogrešajo.

MS

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Online kipüvanje

Zavolo virusa, steri nas zdaj tak fejst prejkma, se je fejst spremenilo kipüvanje kak v rosagi tak v Železni županiji. Zvün trgovin, gde se živila odavajo, so vse baute zaprejte, tak ka če kaj küpti škemo, te samo prejk webshopa si leko naraučimo. Če prvi tau mejseca marca gledamo, te zdaj že dostakrat več blaga naraučamo prejk interneta kak dotejga mau. Tau je fejst dobro tašoga reda, zato ka človeki nej trbej vō iz rama staupti, vse, ka narauči, domau pred dvera ma pripelajo. Zdaj je že vsigdar več tisti lidi, steri si živila tō tak naraučajo, dajo prištōlati. Etak se nej trbej bojati, ka bi v bauti človek vküppaubro koronavirus. Zavolo tau-ga, ka bola skrb moramo meti na higieno, večkrat si trbej roke prati, štirikrat več razkužil, detergentov pa izdelkov za dezinficiranje so naraučili kak v časi pred virusom. Ranč tak dosta se kipüvle zabavne elektronike, lüstvo je doma pa ne vej, ka bi delalo. Televizijo gledajo, radio poslušajo, video igre se špilajo.

Po vasaj taše brige nejmajo, na njivaj pa v ograćenki je zdaj največ dela, tam se nej trbej bojati, ka bi stoj klaustrofobijo daubo.

Ka je fejst nazajspadnilo, tau je luksuzno blago, skur na polonje se je zmenkšalo kipüvanje takšoga blaga. Tau se tō leko razmej, vej pa lüstvo ne vej, kak dugo de se ta kriza vlekla, samo tau kipüvle, ka je najbola potrebna.

Dosta vse je falejše tō gratalo zavolo tauga virusa, kak stanovanje tak cejne od autonov so nižje gratale, zato ka nega küpcov.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Seje državnega zbora tudi na daljavo

Poslanci so na izredni seji s 66 glasovi za in z osmimi proti potrdili predlog novele o referendumu in ljudski iniciativi, s katero se ureja postopek ravnanja državnega zbora v primerih, ko bi bil referendum na določen zakon glede na ustavno določene razloge nedopusten. Za novelo je glasovalo 66 poslancev koalicijskih strank, poleg tega pa še SD, SNS in poslanec narodnih skupnosti. Poslanci Levice so bili proti, v LMŠ pa so se vzdržali. S tem želi vlada kot predlagateljica pohitriti postopek sprejemanja novih protikoronskih zakonov. Poslanci so sejo nadaljevali z razpravo o spremembi poslovnika državnega zbora, po kateri bi bila v določenih izjemnih okoliščinah, in sicer v primeru naravne ali druge hujše nesreče, omogočena izvedba seje državnega zbora na daljavo, kar so na koncu podprli z 79 glasovi za, devet poslancev se je vzdržalo.

Prostovoljna pomoč v času epidemije

Ustavitev javnega življenja in drugi ukrepi za zajezitev širjenja novega koronavirusa so korenito zarezali v vsakdan in spremenili potrebe ljudi in družbe. Da v tem času potekajo vsaj najnujnejše storitve, v veliki meri skrbijo tudi prostovoljci. Ob epidemiji novega koronavirusa je za pomoč državljanom in državljanom vsak dan aktiviranih na tisoče ljudi. Poleg članov Civilne zaščite in drugih organizacij nepogrešljiv del predstavljajo tudi številni prostovoljci. »Prednost prostovoljstva je v njegovi vitkosti in hitrem odzivu,« je pojasnil Primož Jamšek, vodja terenskega odziva na Slovenski filantropiji, v okviru katere deluje mreža prostovoljskih organizacij. Da je poziv k prostovoljni pomoči naletel na plodna tla, so tako kot pri Slovenski filantropiji potrdili tudi na Karitasu in Rdečem križu.

Stare navade, povezane z mačicami

Cvetna nedela je predvzemska slejdnja nedela, te se začne velki keden. Na te den je Jezuš ušo v Jeruzalem, gde so ga lidgé pozdravili kak krala, s palmovimi vejami, stere simbolizirajo mir pa žitek. Tradicija blagoslavljanja mačic ali palmovi vej je zelo stara navada. V Evropi so od 10. stoletja svečali palmove veje na mediteranski talaj, na söveri pa mačice.

V porabski slovenski krajini je dosta stari navad povezani z blagoslavljanjem mačic, stere so nūcali prauto betegi, toči, gromskim strejlam pa šatrivanji ali comparniji. Na Gorenjom Seniki smo mi tūdi nesli mačice svečat, tistoga cajta je vsakša iža mejla doma posvečene mačice. Moj oča je v nedelo popodneva na pod (podstrešje) neso en pūšlič mačic, za tram ga je vtekno, gde so se po vrsti sišli pūšlič iz prejšnji lejt. Boga so molili, naj gron ne vdari v našo ižo. Mama je v sobi, gde smo spali, vteknila mačico pod kejp Blajžene Device Marije, da bi nas obranila vsej betegov. Mačice so cejlo leto tam ostale, vse do pepenice, gda so je tazažgali. Nej je bilau slobaudno na smetje ličiti, ranč tak kak na vūzem lupine posvečani djajc ali krūjovoga

drtinja (drobtine). V štalo smo tō nesli mačice, više vrat smo je djali, da so živino obranile od comparnije. Moj lejpi, nepozabni spomin je, gda smo na vūzemsko ne-

delo po meši šli na njivo, gde smo meli pšenico posejano, pa smo molili za blagoslov. Šli smo kaulivrat njive pa smo na vsakšom kikli piknili v zemlau eno mačico. Prosili smo, naj nede toče, velkoga vihera, naj dosta pšenice pripauvamo. Potistim, gda sem že v Monoštri živala, sem z mlajšami nazaj odla molit, tau staro tradicijo gordržat. Pomalek tak baude, ka se te navade tapozabijo. Mi smo vörvali pa se vūpali, ka posvečane mačice majo mauč, ka obranijo pauv, obranijo dom pa lidi, steri v njem živejo.

Margit Čuk

Štorklja se je vrnila v Slovensko ves

Domačini v Slovenski vesi so zaskrbljeno opazovali gnezdo, ki je samevalo tudi zadnje dni marca. Toda v prvih dneh aprila je priletel »štrk«, začel popravljati gnezdo, ki se nahaja nasproti domačije Albina Schäferja. Čez nekaj dni je priletela tudi samica. Srečne vrnitve se veselijo tudi vaščani.

LRH

Zahvalna sveta maša

Župnik Štefan Šömenek, nadškofovski svetnik v pokoju, je z zahvalno mašo proslavil svoj rojstni dan, mašo »sine populo« (zaradi krize brez vernikov) je daroval v kapeli sv. Florjana v Slovenski vesi. Dovoljenje je dobil od monoštrskega župnika-dekana Imreja Bodorkosa.

85 let star dušni pastir se je srčno spominjal na vse tiste dobrotnike, ki so mu pomagali pri njegovem duhovniškem poklicu bodisi dejansko bodisi z molitvijo. Zahvalil se je tudi vsem tistim, ki mu stojijo ob strani v njegovih upokojenskih letih. Posebej je omenil nekdanje Slovenskovaščane (Slovenčare), ki so mu omogočili, da si je v petdesetih letih kupil prvo duhovniško oblačilo.

V okviru svete maše so prebrali dobre želje in blagoslov papeža Frančiška.

LRH

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

DREVESNA SENCA

Meteorologi nam napovedujejo vroča poletja, ki nas silijo, da si poiščemo senčen in hladen prostor. Že davno je člo-

drugod. Če so prinesene od drugod, se v danih okoliščinah ob pomoči človeka, klime, geografske lege in rastlin

pravi, da vedno rastejo bolj tista drevesa, ki so posajena iz slabe zemlje na boljše kot obratno.

Za nas so sadili drevesa naši starši, stari starši, mi pa moramo pomisliti na naše zanamce. Posadimo okrasno ali

Paulownia spada med najhitreje rastoča drevesa na svetu. Izvira s Kitajske. Tudi pri nas v Prekmurju je razširjeno zaradi velikih listov (80 cm), predvsem pa zaradi lesa, saj zraste v osmih letih 15-20 m visoko. Vrtni krajinarji jo predlagajo zaradi lepih vijoličnih cvetov

vek zasajal mogočna drevesa v okrasne, uporabne namene in s tem zagotavljal ljudem svežino in pod krošnjami prepotreben počitek, nove ideje in zamisli. Drevo predstavlja simbol moči in trdnosti. Spremlja nas od rojstva do smrti. Daje nam poleg sence materialne dobrine in hrano. V javnih nasadih jih opazimo, žal, večkrat vse premalo. Drevnine v

Cigarar (Catalpa). Drevo s kratkim deblom in široko izbočeno krošnjo. Posedanje pod njim je pravi užitek.

rastlinskem svetu predstavljajo enega najvažnejših predstavnikov narave. Uspešno jih vključujemo v naš življenjski prostor, v parkovne in mestne nasade. Varujejo nas tudi pred naravnimi neprijetnostmi. Drevnine, ki jih opazimo v svoji bližini, so avtohtone ali pa so rastline prinesene od

dobro obnesejo. Velikokrat pa se pojavijo neugodni pogoji, in rastline ne uspevajo. Na trgu se pojavlja vedno več novih sort, vendar stroka pravi, da velja za drevesa preizkuševalni čas eno desetletje. Pomembno je, da se poskrbi za kakovost rastlin, kajti vse preveč se gleda samo na zunanji videz. Kmečka modrost

Pomembno je, da je čim manjša razlika med rastiščji. Nekatere vrste in sorte niso povsem primerne za določeno rastišče ali celo za naše kraje. Tla, ki ne ustrezajo rasti rastlin, popravljamo z vodnim režimom, nato z gnojenjem, šoto, kompostom ali peskom popravimo strukturo in po potrebi apnimo ter gnojimo z mineralnimi gnojili.

Drevesa v vrtu vedno posadimo na rob trate, čeprav v kmečkih dvoriščih vidimo mogočna drevesa, kot so (lipa, murva, kostanj, platan) v sredini dvorišča, kjer predstavljajo središčno točko dvorišča. Pri saditvi dreves moramo vedeti, kaj z njimi želimo doseči, odvisno je, koliko

sadno drevo. Pravijo, naj bi vsak človek v svojem življenju posadil vsaj eno drevo.

ALI STE VEDELI ...

... da je vanilijeva bazilika najbolj priljubljena z močnim sredozemskim pečatom. Sladokusci jo uporabljajo v raz-

Lijakasta japonska češnja (Prunus serrulata Kanzan) je primerno drevo za majhne vrtove z lijakasto krošnjo. Cvetovi so vrstnati, temno rožnati, rahlo dehtijo. Cveti v mesecu maju.

prostora imamo na razpolago. Oceniti moramo, koliko se bo drevo razraslo, kakšna bo končna podoba drevesa čez desetletja.

ličnih napitkih, marmeladah, piškotih, kompotih ...

*Besedilo: Olga Varga
Fotografije: Svetovni splet*

... DO MADŽARSKE

Vlada sprejela sveženj gospodarskih ukrepov

Prejšnji teden je vlada sprejela sveženj gospodarskih ukrepov, ki naj bi pomagali pri oživljanju gospodarstva po krizi. Vlada za tri mesece zagotavlja 70 odstotkov sredstev za plače za tiste, ki delajo s skrajšanim delovnim časom. Enako za tri mesece zagotavlja 40 odstotkov plače vsem diplomiranim, ki delajo na razvojnih in inovativnih oddelkih, saj bomo pri ponovnem zagonu gospodarstva potrebovali visokokvalificirane inženirje.

Za mikro- in srednjevelika podjetja se bodo razpisali natečaji za podporo, če bodo obdržala vsaj 90 odstotkov svojih delavcev. Podjetja, ki zaposlujejo največ 10 delavcev, lahko dobijo 1 milijon forintov za vsakega delavca, od 11 do 50 oseb 750 tisoč, od 51 do 250 delavcev pa 500 tisoč forintov za vsakega zaposlenega.

Nadaljnji ukrep je, da dobijo madžarska podjetja ugodne kredite (0,1-odstotna obrestna mera) za plače svojih delavcev za devet mesecev. Vlada bo sprožila tudi kapitalni program za preprečevanje sovražnih prevzemov.

Madžarska podarila zaščitno opremo

Madžarska vlada je podarila zaščitno opremo sosednjim državam, predvsem tistim, ki se nahajajo na t. i. balkanski migracijski poti; Severni Makedoniji 100 tisoč zaščitnih mask in 5 tisoč zaščitnih oblek, Srbiji 200 tisoč zaščitnih mask in 10 tisoč oblek, medtem ko je Hrvaška dobila 100 tisoč zaščitnih mask. Po mnenju madžarskega zunanjega ministra Pétra Szijjártarta lahko Madžarska pomaga tem državam zato, ker je s Kitajske nabavila stroje, proizvodno linijo za šivanje zaščitnih mask. Pomoč služi predvsem preprečevanju ilegalnih migracij, saj, kot je izpostavil, smo v posebnem položaju in tudi sredi krize s koronavirusom, zato ne smemo pozabiti, kako zaskrbljujoč je položaj na turško-grški meji. Zato je interes Madžarske, da bi bile zaščitne možnosti na mejah držav Balkana zagotovljene tudi v primeru, če bi se soočili z novimi migracijskimi valovi.

Gnauk je bilau ... (3)

Kamen s Triglava

Naš Mali Triglav v Andovci se je leta 2008 postavilo pa blagoslovo. Od tauga ste leko šteli v novinaj pa ranč tak sta tau doladala ra-

tak naj vögleda kak gora Triglav. Tau se mora taprajti, ka samo tak tam v Nacionalnom parki Triglav se ne smej kamenja po-

kamen. Zato nas je bilau tak dosta, naj ga z rokauv tō leko naklademo. Dosta smo se drlanckali gor pa dol, na lejvo pa na pravo, dočas smo se do Vrat pripelali. Tam smo se po taši »brgej« pelali tagor, ka smo samo prvo brzino mogli zakapčiti. Že naprej smo se bojali, kak mo se nazaj pelali, gda mo naklajeni, nej ka bi se nam kamen naprej v kabino počujšno. Gda smo se do konca doline pripelali, tam so nas že čakali delavci Nacionalnega parka Triglav. Velko srečo smo meli, oni so za nas že več kamnov pripravili pa eden za drüгим so je nam pokazali, aj se odlaučimo, steri de nam dober. Slejdjen, steroga smo poglednili, je biu naš, steri se je nam povido. Naletja smo bili, z rokami v žepki smo gledali, kak se naš kamen na tovrnjak deje, zato ka traktor je prišo na našo pomauč pa on ga je nam gorzdigno. Pri Aljaževem domu smo spili »aldomaš« pa smo se že pelali nazaj domau. Gda smo se dola po tistom velkom »brgej« pelali, še sapo smo nej smeli vzeti, tau smo se bojali, ka kamen se gnauk samo naprej počujšne, iz nas pa palačinke gratajo. Gda smo dolaprišli, še telko časa smo nej meli, ka bi se stavili, ka bi nika podjeli, depa tau smo že zazranka znali, ka tau dugo paut samo tak leko napravimo, če se nin ne stavimo. Zato smo doma v bauti küpli žemle pa klobasi Gyulai, stere smo v rokauv vzeli pa smo je med potjauv leko grizli. Te smo še vsi dobre zobe meli, nej je trbelo naužica. Pomalek, depa srečno smo se pripelali do dau-ma, do Porabske domačije, stera se je te še tak zvala, ka Pultjin ram. Po pravici, te kak društvo še spoj smo nej meli tam lastnino, ram je te še nej naš biu, te je še nej biu na odajo. Samo telko, ka gazda je nam dovalo, ka se leko tam držimo, leko tam prireditve mamu. Zavolo tauga smo sledkar, gda smo kamen postavili, meli probleme, ranč nej enoga, liki več. Prvo pa najvejšo je tau bilau, kak se leko kamen postavi pa zbetonira, če je parcela nej naša, ka baude, če ga inan trbej pelati. Tau smo tak rejšili, ka smo na fundament edno plastiko potegnili, etak se je vrnji tau nej vcuj zakelo. Tak smo mislili, če bi potrejbno bilau, te ga leko zdignemo pa inan odpelamo.

Prvi problem smo rejšili, depa drügi je še pred nami bil, tau, kak leko sedmerokotnik (hét-szög) tak vönapraviš, aj vse stra-

Probali smo že vse, depa za vraga smo nej mogli pravi sedmerokotnik vönamalati. Te je prišo nam na pomauč eden »ezermešter«,

Tak smo se člani andovskega društva pelali po kamen v Triglavski narodni park

dio pa televizija. Depa od tauga, kak smo ga tasparajli pa gorapostavili, ste samo malo čüli ali spoj nika nej. Zdaj mam priliko, ka vam tau vse dolanapišem. Leto 2007 pišemo, gda smo pod

birati, spoj pa nej tak velkoga. Mi smo za tau meli dovoljenje od parka, brezi tauga bi gvüšno ka nej mogli tam tak razkapati, ka bi nas nej poštrafali. Dovoljenje smo tū samo zato dobili, ka smo

Čakali so nas sodelavci narodnoga parka

ni gnake ma. Nekak je tau pravo med nami, steri smo si glavau trli, ka najbola naletja tak leko rešimo tau, če osmerokotnik napravimo. Depa nam je te tau pod kamnom samo sedmerokotnik

Andre Talaber, steri je ranč pauledelo. »Če vi ne vejte, kak se tau dela, vej dja vam pokažem,« je pravo. Pa rejsan je tak bilau, napravo nam je sedmerokotnik, mi smo pa skur na rit spadnili.

Straktorom so nam pomagli naklasti kamen

Etak smo ga postavili v Andovci pri Porabski domačiji

Etak je zgledo po postavitvi in etak pred blagoslovitvijo

Triglavom v Vratu kamenje parbirali, depa nej te male, liki velke skale, stere več kak tonu vagajo. Nej je vseeno bilau, kakšno formo ma, mi smo tašo iskali, stera, če rejsan ka „mala“, depa

kamen (skalo) prosili za simbol slovenstva, steroga mo v Porabji gorpostavili. Zazranka rano smo se pelali iz Andovec z osebnim autom pa z ednim malim tovrnjakom po

Blagoslavljanje kamna je opravo župnik Ferenc Merkli, steri je tistoga časa ešče služo v Porabji

leko biu, zato ka sedem slovenski vasi mamu. Na te sedmerokotnik je sledkar, gda je blagoslovitev bila, vsakši predsednik slovenske samouprave en kamen, steroga je iz svoje vesi prineso, namesto.

Tak ka potejm, ka je delo na nas čakalo pri zidanji malega Triglava pa blagoslovitev, je že proto taumi tak nikanej bilau.

Karči Holec

OD LEJPI VLAS PÉRINI DEJKEU

Vej bi pa baukše bilau, če bi tisti erični zlato-sejri vlaské Périni dejkeu nikdar nej tak dugi, tak lejpi pa tak krepki zrasli, liki bi se raj v lén obrnauili, ali pa bi vlas za vlasom vöspadnili.

Če bi se v lén obrnauili, bi leko z nji gvant stkali, če bi vöspadnili, pa bi zemla, na štero je eden-eden vlas spadno, bro-dila, ka je tau nebeska trava ino bi na nauvo sprtolejtko duplansko rodila.

Depa, kak se je rejsan zgau-dilo? Srmak stari Péri! ... Vej pa, zakoj jiva je z daumi, v tak dalečno krajino poslo, gde je niške na njija nej skrb emo? Lejpivi dekli sta žetvo delali nindrik pod bregami Csereháta. Tam se je té veuki špot zgauo.

Vekša, Kati je s kosicov žela, zmejs pa je mala Judita prgiške brala v snope, štere je tisti šegavi Csató Pista s svojimi krepkimi rokami vezo. Gda koli pa se je dekla nagnila, so njeni razpüščeni vlaské tak plaval v očaj pojba, kak liki bi bili pšenični snopke v formi zlati oblakov. Te so pa pšenični snopke takši gratali, kak liki bi od Péri Judite sejri vlaské bili.

Liki Csató Pista bi nej smo tau dvaje féle videti, vej je pa že oženjeni, njegov žena pa je tó dosta vrejdna, tista visika, lejpa je, štera pauleg Péri Kate stogi. (Ni, rokau si je vrezala s kosicov!) Tak nemérno gleda nazaj na svojoga moža. Ali ga má sploy rada, ali pa se gi nika špajсно vidi.

Kosica v rokaj žnjecov rejže v kraugi, bildje prašča, strniške vsikdar vekše grtúje, gnauk pa se samo skaže edno ftičovo gnejzdo; male žute prepelice nastrgavajo, kama je senčna slamina gauška preminaula. Kak de se pa eške njina mati čüdivala?

Judita je razvezala svoj vacalejg ino ga prestrla nad gnejzdom. Tak ga gvüšno najde, gda se večer napautijo domau – tačas pa aj jim samo senco drži.

De je pa Pista vacalejg vkraj-vzeu ino ga skriu med prsi. Kak slatek je biu. Žgau ga je, strgέčo ga je. Na njem je bila

eške toplauča mali ftičov, deno je po tisti židani vlasaj.

»Tak včasik nazaj dejte tisti vacalejg!« je čemerno skričala Judita.

»Dam ti ga za en küš!« je vraučé saupo Csató Pista ino tak zasüko snop, ka se je na šest talov vtrgno.

»Idite vkraj! Nej vas je sram?« je mrnjavila Judita z redečimi licami. »Aj raj nikdar več ne vidim tisti vacalejg.«

Vkraj se je obrnauila, čemerasto, kak liki bi se gi nej vidle gizdave rejči pojba. No, vej pa, nej je tau cejli svejt, aj samo vzeme, eške gestejo tam vacalejgi, gde je té biu.

»Kak dobro se ftiči godi,« je zdihavo Pista ... Judita ga je nej pitala, zakoj se ma dobro godi. Tüoma je bila.

»Leko si drügo gnejzdo napraví, če ma je staroga više prišlo.«

Judita je nej pitala, kak tau razmej; povasila je oči.

Drügi den je Pista pá zaman proso tisti küš, liki gda so se tretji den napautili domau, je

spodkar na čistini, gde jiva je vrbdje skrilo pred žnjeci, šteri so za njima prihajali, je včasik zgrabó njeni ténki pojas ino

ga nej spüsto tačas, ka je z vraučim küšom nej odkúpila svoj vacalejg.

No, vej pa, nej je tau cejli svejt, eške geste tam zavolé küšov, gde je té eden zraso.

Pista se je tüoma smedjau: »Gda začne zrno s klasa kvapiti, je že cejlak zrejli.«

Te pa je naglas pravo: »Gda paunauč pride, boj pri grmauvdji za cerkvov. Ge mo že prva tam.«

Dekla se je prestrašeno obrnauila nazaj.

»Bole na tüoma gučite! Lekar vas je nekaj čüu!«

»Bausa pridi,« je šuktivo, »aj se ti çizme ne premočijo: ovak zrankoma gorpridejo. Pridi v kratkoj kikli: dugo ti leko rosa zmoči.«

Po štiri, pet dejkeu pa žensek je vküper spalo za oslicov. Nauč je pokrila té lüšen kejp. Samo zvezde so ga gledale, zmejs pa so se spodkar lejpe oči zaprle. Zvezde morejo vsikdar biti.

Eške prva kak je kokaut zaspejvo, se je Péri Kata gnauk

prebidila, med Juditov ino Csatóna ženov je ležala; na pamet je vzela, ka ranč edna ne spi. Spod vankiša Csatóno-ve, gda se je obračala, se je vöpočujsnilo nika svejkloga. – Kata je pošlatala: škarce so bile. »No, ta je zdaj gvüšno nikšo šatringo naredila.«

Gda je kokaut zaspejvo, se je Péri Kata pá prebidila, depa Judita pa Csátónova sta nindrik nej bili. Prestrašeno je gorskočila: kama je njena sestra preminaula? Kak liki bi vküpzmejšane glase tó čüla od tistec, je naglo odletejla prauti tistoma grmauvdji. Tam je najšla Judito, štera je na pogled brezi žitka ležala.

Kauli pa kaulivrat je bila trava kak liki z zlatim cvörnom vözošita, Judite dugi vlaské so se tak blisketali. Doj so bili zrezani od glavé. Edna hüdobna rauka je cejli šmükeu v luft ličila, gde ga je vöter zgrabó, ino kak liki bi bili vlaské pantlike ednoga razstrejtoja kometa, je je za špilo vrazmostrauso. Dojpoklačene trave so vse pripoznale svojim nauvim sestram ino je njale med sé nutzaplesti ... Kata je razmejla vse.

»Gorstani! Déve od téc! Sprevodim te k naja oči.«

De sta pa samo do sausednjoga varaša prišli. Judita je vročino dobila, duge dneve je mogla ležati med tihincami, daleč od svoje vesi. Kati se je brigala za njau, skrb je mejla na njau.

Gda so jima cejli penezge sfalili, eške višešnji gvanti tó, sta več nej meli drügo bogastvo, kak liki samo tiste vlasé, štere je Kati kauli grmauvdja vküppobrala, tiste lejpe zlate vlasé, v štere se je Csató Pista na srcé nutsplelo, štere pa so Csatóna žené škarce dojvrezale. Če je leko z edne takše lépote špot grato, mogauče leko z njé penezge tó pridejo.

Kati je trepetlavo, depa z vüpanjom staučila v bauto Židauva.

»Küpite té vlasé. Od edne moje

betežne sestré so bilé. Vrastvo nücamo pa nemamo pénez. - Depa tak včasik je küpíte. Morem se paščiti. Sámó sem go njala.«

Bautoša je samo rame zdigavo, ka je prej ne more nücati, ka je premalo geste, ovak pa je njina farba tak posebna, ka je z drügimi vlasami ne more vküpzmejšati. Kati pa má prej djenau takše vlasé, za dvaje vküper dobre penezze dá. Dekla je blejda gratala, žalostno poglednila v gledalo, začnila zdihavati, donk se pa je potüli-la kak snop pod kosicov.

Lecala je, gda je prišla domau, betežnica pa je več nej bila sama. Stari Péri je žalosten gor pa doj po iži stapo. Prišo je, najšo je tisti ram; nikši glas ma je pošuktivo, ka se je zgau-dilo ino britkost ga je zagnala na paut.

»Gde je krona tvoje sestré?« je čemerno pito od čéri, gda je nutstaučila.

»Doj so go vrezali,« se je gizdavo prauti postavila Kati ino staučila k posteli, kak liki bi bila pripravljena braniti tisto, štera je tam medlávo ležala.

Péri je tüoma austó, na gnauk pa so se njegov glážojnate oči divdje nut v Kati zapiknile.

»Kama pa so tvoji vlaské preminauli?«

»Doj sem je vrezala!« je velejla že bogéče ino vzela glaž z vrastvom vö spod svojoga förtoka.

Stari je zdihavo, te pa dugo, dugo gledó gnauk edno, drgauč drügo od svoji dveji lejpi čéri. Tista, štera tam stogi, je redeča kak rauža, tista, štera tam gečí, je bejla kak lelija.

Donk se ma je oprvim rauža zasmilila. Staupo je k nej ino na mili, z lübeznijov pobaužo njeno mlašečo glavau:

»Sirauta moja Kata! Vej pa tvoji eške vözrastéjo!«

novelo »Péri lányok szép hajáról« (1882)

na domanjó rejč obrno:

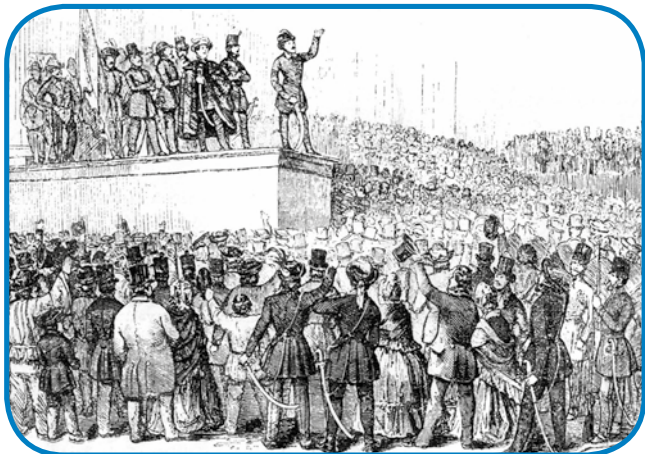
-dm-

ilustracija: -mkm-

Zgodbe vogerszkoga králesztva - 32.

»NA BOGÁ MADŽAROV PRISEGNEMO, KA ROBI VEČ DALE NEMO!«

V prvi mejsecaj 1848 so vseposedik po Evropi vövdardjale revolucije: januara na Siciliji pa v Napolji, februara v Paríži, 13. marciuša pa v Beči. Kancler Metternich je mogo dojpovödati ino zbejzati s cesarskoga varaša, kisnej pa je zavolo rabuke celau pápa z Rome tö vujšo.

Ništerni pravijo, ka ne more biti istina, ka je Sándor Petöfi 15. marciuša pred Narodnim muzejom tapravo svojo büditelsko pesem

K vogerskoma državnomu djilejši v Požonji ino k vönavčenim varašancom v Pešti je glas o pariškoj revoluciji prišo na začetki marciuša. Po ideji Lajosa Kossutha je državni djilejš od cesara terdjo neodvisno (független) narodno vlado za Vogrsko, radikalci s Pešta pa so želejli eške več. Do 11. marciuša se je naraudilo erični »12 punktov«, v šteraj so vküppobrali liberalni program za prenovitev rosaga, šteroga pa bi prej podpisalo več gezero lüdi na državnom senji 19. marciuša. Za té sveitek je Sándor Petöfi napiso svojo erično pesem »Nemzeti dal«, v šteroj je več nej samo reforme od državnomu djilejša proso, liki lüstvo pauzvo na revolucijo.

14. marciuša je v Pešt prišo glas o bečkoj rabuki, zatok se je drügi den en ducat mladi lüdi s kavarne Pilvax napautilo v štamparijo »Landerer ino Heckenast«, ka bi dali nadrukniavati Petöfina pesem pa »12 punktov«. Te je že več gezero lüdi vküpprišlo, pred Narodnim muzejom pa je više deset gezero lüstva poslušalo

revolucionarne guče. Sodačija se je nej nutvmešavala, zatok so zadvečerka z vauze oslobaudili Mihály Tánccsa. Na večer so v Narodnom gledališči nutpokazali dramo »Bánk bán« brezi popravkov cenzure.

Vse se je sploy naglo godilo. Po tistom, ka so ga 17. marci-

leto vküppozvati. Dosta več lüdi je leko na volitvaj (választások) svoj glas dalo: edna tretjina vözraščeni moškov ali 7-9 procentov cejloga lüstva. (Tau je bilau menje kak na Francuskom, depa več kak v Englandi.) Nauvi vogrski rosag je nej pozno cenzuro, pripoznani sta gratali unitarijanska ino pravoslavna vöra. Ostalo pa je veuko pitanje, kak leko edna takša država ostane znautra Habsburške monarhije. Cesar je leko eške dale imenüvo püšpeke, davo amnestijo, začno bojno, poslo vogrske sodake na tihinsko ino podpisó mér, ka se je večini madžarskim voditelom nej vidlo. Njina veuka hiba pa je bila ta, ka so pozabili na drüge narode na Vogrskom ino na priliko v zakon djali, ka se leko na državni pa županijski djilejšaj samo madžarski guči.

Donk pa so »aprilski zakoni« zaklüčili eden večstaulejtni zgodovinski čas: v nji so bile dojspisane takše gospodarske, družbene, politične ino kulturne spremembe, kakši je od stvaurjenja rosaga ino gorvzetja krščanjstva nej bilau. Vogrska je po mentaliteti bliže staučila Zahodnoj Evropi ino Meriki.

Batthyányna vlada se je s Požonja v Pešt spakivala ino začnila organizirati neodvisen rosag. Prejk je vzela 18-20 gezero sodakov na vogrskoj zemlej ino se trüdila, ka bi madžarski sodacke s tihinskoga domau prišli. V ednoj fabriki v Pešti so začnili na veuko pükše rediti, za en malo pa so vödavali vogrske papérne penezé tö. Juniuša so držali volitve, po šteraj sta med poslanci v državnom djilejši dve tretjini nauvi bili.

Mérni cajti pa so nej dugo trpeli. Voditeli vekši narodov v rosagi so eden za drüгим pokazali svojo nezadovolstvo ino vözglasili svoje narodne cile. Slovaki so na konci marciuša eške samo tau prosili, ka bi leko na djilejšaj župa-

nij, v šteraj so v večini, svojo materno rejč nücali. Pa eške tau, aj se leko v njini šaulaj slovaški tö včijo. Majuša pa so že gučali o federativnom rosagi, v šterom bi edna politična krajina - s svojimi kancelaji, šaulami, sodačijov pa zastalov - slovaška bila.

Vrnau tak majuša so Romanarge - šteri so sploy prauti

je, Sasi na Erdeljskom pa so bili čemerni, ka so zgübili svojo avtonomijo. Želejli so, ka bi saške nemške krajine od Vogrske ejkstra, samo pod Habsburško monarhijo slišale.

Od nejmadžarski narodov so največ želejli Rovatke. Na svojom djilejši na konci marciuša so terdjali vse tisto, ka so Madžari v Beči že dosegnili: zdrü-

Prva neodvisna madžarska vlada s predsednikom Lajosom Batthyánynom (vrkaj)

zdrüžitvi Erdeljskoga z Vogrskov bili - terdjali narodni parlament, romanarske šaule pa milice, ino svoje poslance v erdeljskom državom djilejši. Srbi so na začetki bole mérni bili, de so pa za en malo uni tö radikalni gratali. Majuša so naznanili stvaurjenje edne avtonomne srbske krajine, štera bi pod imenom »Vojvodina« združila cejlo djužno Vogrsko z ednimi tali Slavonije, kisnej pa bi se ta krajina povezala eške z Rovačkov ino Dalmacijov. Batthyányna vlada je edno prošnjo nej stejla spuniti, zatok so na Erdeljskom ino na djužnom Vogrskom že junija vödardile rabuke. Slovaki so bili razdvajeni: edni so pomagali cesarskim šeregom, drügi vogrskim domobranom.

Nemci so bili raztrauseni ino eške itak nej terdjali narodne pravice. Ništerni so staučili na stran madžarske revoluci-

žitev krajin Rovačka-Slavonija, Istrija, Dalmacija ino Vojna krajina, narodno sodačijo, narodno vlado ino narodno banko. S cesarskim dvaumom ino madžarskov vladov so se nej mogli zglijati, zatok je ban Josip Jelačić prejkvtrgno vse državne kontakte z Vogrskov. Potom toga je madžarski ministrski tanač Rovačkoj ponüdo cejlo znautrašnjo avtonomijo - zvün sodačke, vinešnje ino finančne politike. Če bi pa tau Rovatom nej dojšlo, bi jim dopüstili stvaurjenje neodvisnoga rosaga, samo Rijeka (Fiume) bi mogla pri vogrskom rosagi ostati.

Do augustuša je cesarski dvaur k sebi prišo s šoka ino se začno pripravlati, ka oster valas dá Vogrski. Revolucionarni rosag se je tak stisno v klejšče med Bečom ino drügimi narodi v rosagi - nej pa je bilau eške cejlo vüpanje zgübleno.

-dm-

PETEK, 17.04.2020, I. spored TVS

6.15 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.10 Izodrom, posebna oddaja za otroke, 10.00 Poročila, 10.10 Otroški program: Op! 11.20 Vem!, kviz, 11.45 Prišla je sreča (II.): Ko si me ujezil, italijanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Vreme, Šport, 13.45 TV-izložba, 14.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 14.45 Rusija iz zraka: Obale: od Belega morja do zaliva Zlati rog, rusko-nemška dokumentarna serija, 15.40 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Vreme, 17.45 Naveza: Postala bom alpinistka, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 18.15 Puja Pepa: Vožnja z balonom, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Kinoteka: Rdeči krog, francosko-italijanski film, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.30 Napovedujemo

PETEK, 17.04.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.00 Otroški program: Op! 8.45 Glasbena lestvica, 9.45 Obzorja duha: Pozdrav Življenju, 10.00 Velikonočna maša iz mariborske stolnice, 11.00 Dobro jutro, 12.35 Izodrom, posebna oddaja za otroke, 13.25 Otroški program: Op! 14.35 Priluhni mo tišini: Jezik enakopravnosti, 15.05 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 15.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 15.55 Zmage so doma: hokej na ledu, svetovno prvenstvo 2019, skupina I A, 17.50 Migaj raje z nami, 18.00 Prišla je sreča (II.): Ko si me ujezil, italijanska nadaljevanka, 19.15 Otroški program: Op! 20.05 Moj kralj, francoski film, 22.15 Brez knjige nikoli; portret Alenke Bole Vrabec, portretna oddaja, 23.05 Koncert doma, 23.35 Stacey Dooley preiskuje: Romski otroci v stiski, britanska dokumentarna oddaja, 0.20 Glasbena lestvica, 1.30 Info kanal

SOBOTA, 18.04.2020, I. spored TVS

6.10 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.10 Varuška nindža: Skrivna hči, nizozemska nadaljevanka za mlade, 10.40 Osvežilna fronta: Meje telesa, oddaja za mladostnike, 11.05 Naravni parki Slovenije: Pragozd Krokar, dokumentarna oddaja, 11.35 Mednarodna obzorja: Veliki etiopski maraton, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres?, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.55 TV-izložba, 14.10 Zadnja beseda! - izbor, 15.05 Izumi, ki so spremenili svet: Teleskop, britanska dokumentarna serija, 16.00 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 16.35 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.00 Poročila ob petih, Vreme, 17.30 Duhovni utrip: Odkleni svojo dediščino, 17.45 Slovenski magazin, 18.10 Ozare, 18.20 Ambienti, 18.50 Hej, hej, Šapice!: Veliki Hovhov, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz, 20.55 Kaj dogaja? Z Jonasom, 21.20 Prevara (V.), ameriška nadaljevanka, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 23.00 Sedmi pečat: Molitev pred zoro, koprodukcijski film, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.15 Napovedujemo

SOBOTA, 18.04.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 6.00 Glasbena lestvica, 7.00 Najboljše jutro, 9.00 Spomini: Majda Emeršič, 2. del, 10.50 Glasbena oddaja, 11.50 Naš Triglav, dokumentarni film, 12.40 Slavnostni koncert ob 200-letnici javnega glasbenega šolstva v Sloveniji, 14.05 Utrip ljubezni, mladinski film, 15.30 Tehnika ljudstvu, dokumentarni film, 16.20 Avtomobilnost, izbor, 17.05 Zmage so doma: hokej na ledu, svetovno prvenstvo 2019, skupina I A, 19.00 Glasbena lestvica, 20.00 ZG80, hrvaški film, 21.30 Zvezdana: Adam, 22.20 Sen znala jes, koncert Rudija Bučarja, 23.25 Glasbena lestvica, 1.20 Info kanal

NEDELJA, 19.04.2020, I. spored TVS

6.55 Pravoslavna poslanica! 7.00 Živ žav, otroški program, 9.55 Govoreči Tom in prijatelj: Samo prijatelj, risanka, 10.10 Kozmo (III.): Revolution war, belgijska otroška nanizanka, 10.35 TV-izložba, 10.55 Pleši, poj, oder je tvoj: Folklorna skupina Emona, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: 25. pomladansko romanje, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 14.50 Na lepše, 15.15 TV-izložba, 15.30 Samo za zaposlene, špansko-francoski film, 17.00 Poročila ob petih, Vreme, 17.30 Vikend paket, 18.50 Muk: Utrinki, risanka, 19.00

Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Genialna prijateljica (I.): Zabris meja, italijanska nadaljevanka, 21.00 Z Mišo, 21.50 Poročila, Šport, Vreme, 22.25 Antropocen - doba človeka, kanadski dokumentarni film, 0.00 Operne arije: Sopranistka Simona Raffanelli Krajnc (G. Puccini: La Boheme), 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.30 Napovedujemo

NEDELJA, 19.04.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 7.05 Glasbena lestvica, 8.05 Duhovni utrip: Odkleni svojo dediščino, 8.20 Glasbena matineja, 10.00 Sveta maša iz mariborske stolnice, 10.55 Kulturni vrhovi: Višarje, dokumentarna oddaja, 11.25 Z Levisonom Woodom po Arabiji: Praznina, potopis, 12.20 Ribe na suhem, ameriški film, 12.40 Glasbena skrinja, ameriški film, 13.10 Trdobučneža, ameriški film, 14.05 iOtok, dokumentarni film, 15.40 Kraljestvo - kako so glive ustvarile naš svet, koprodukcijska dokumentarna oddaja, 16.30 Ambienti, 17.05 Zmage so doma: hokej na ledu, svetovno prvenstvo 2019, skupina I A, 19.00 Glasbena lestvica, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Nadnarava: Lepljivost, francoska dokumentarna serija, 20.55 Amy, britanski dokumentarni film, 23.00 Vikend paket, 0.20 Kaj dogaja? Z Jonasom, 0.50 Glasbena lestvica, 2.45 Info kanal

PONEDELJEK, 20.04.2020, I. spored TVS

6.20 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.10 Izodrom, posebna oddaja za otrok, 10.00 Poročila, 10.10 Otroški program: Op! 11.10 Vem!, kviz, 11.40 Prišla je sreča (II.): Ko sem se ti opravičila, italijanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Vreme, Šport, 13.45 TV-izložba, 14.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 14.55 Irska iz zraka, irsko-ameriška dokumentarna oddaja, 15.40 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Vreme, 17.45 Naveza: Alpinistični vzpon, dokumentarno-izobraževalna oddaja, 18.15 Malčki: Okrašeni park, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Dekameron: O ukradenem ljubimcu, nanizanka, 20.35 Tednik, 21.20 Studio City, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Umetni raj: 72. canski filmski festival, 23.25 glasbena oddaja, 23.35 Glasbeni večer, 23.45 L. van Beethoven, Simfonija št. 6 (Simfoniki RTVS in En Shao), 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.45 Napovedujemo

PONEDELJEK, 20.04.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.00 Otroški program: Op! 8.45 Napovedujemo, 9.30 Glasbena lestvica, 10.30 Dobro jutro, 12.05 Izodrom, posebna oddaja za otroke, 12.55 Otroški program: Op! 13.55 Vojne igre, dokumentarna oddaja, 14.50 Na lepše, 15.20 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.00 Zmage so doma: smučarski skoki (M), 17.50 Prišla je sreča (II.): Ko sem se ti opravičila, italijanska nadaljevanka, 18.55 50 knjig, ki so nas napisale: Ela Peroci: Muca Copatarica, 19.00 Otroški program: Op! 20.00 Z Levisonom Woodom po Arabiji: Dolina preteklosti, potopis, 20.55 Ločitve (II.), britanska nadaljevanka, 22.05 Skupina Karamazoff - spomini na leta v Sohu, španska dokumentarna oddaja, 23.00 Trst je naš!, kratki igrani film AGRFT, 23.30 Glasbena lestvica, 0.35 Info kanal

TOREK, 21.04.2020, I. spored TVS

6.10 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.10 Izodrom, posebna oddaja za otroke, 10.00 Poročila, 10.10 Otroški program: Op! 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Prišla je sreča (II.), italijanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Vreme, Šport, 13.45 TV-izložba, 14.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 14.55 Nova Zelandija iz zraka, ameriška dokumentarna oddaja, 15.40 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Vreme, 17.50 Naveza: Gorniški vzpon, dokumentarno-izobraževalna oddaja, 18.20 A veš, koliko te imam rad: Vonji pomladi, risanka, 18.30 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Dekameron: O sokolu, nanizanka, 20.35 Dekameron: O spovedi gospoda Ciappelletta, nanizanka, 21.10 Rešeni pred izumrtjem, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Spomini: Majda Emeršič, 0.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.25 Napovedujemo

TOREK, 21.04.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.00 Otroški program: Op! 8.45

Napovedujemo, 9.30 Glasbena lestvica, 10.25 Dobro jutro, 12.00 Izodrom, posebna oddaja za otroke, 12.50 Otroški program: Op! 13.55 Avtomobilnost, izbor, 14.25 Minljivost meje, dokumentarni film, 15.15 Joker, kviz, 16.20 Zmage so doma: mladinsko svetovno prvenstvo 2020, nordijska kombinacija, 18.00 Prišla je sreča (II.), italijanska nadaljevanka, 19.05 50 knjig, ki so nas napisale: Janko Kersnik: Kmetске slike, 19.10 V svojem ritmu: Jazz, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 19.35 Otroški program: Op! 20.00 Nekaj je v zraku, kanadska dokumentarna oddaja, 20.55 Ločitve (II.), britanska nadaljevanka, 22.00 Polnočni kavboj, ameriški film, 23.50 Kaj govoriš? = So vakeres?, 0.05 Glasbena lestvica, 1.10 Info kanal

SREDA, 22.04.2020, I. spored TVS

6.15 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.10 Izodrom, posebna oddaja za otroke, 10.00 Poročila, 10.10 Otroški program: Op! 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Prišla je sreča (II.), italijanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Vreme, Šport, 13.45 TV-izložba, 14.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 14.55 Zanimive snovi sodobnega sveta, britanska dokumentarna oddaja, 15.55 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Vreme, 17.50 Če bomo imeli srečo, bomo vsi stari, dokumentarni film, 18.20 Čarli in Lola: Jaz vse, res čisto vse, zmorem že sama, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: V imenu zemlje, francoski film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Profil: Sebastian Cavazza, 23.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 0.50 Napovedujemo

SREDA, 22.04.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.00 Otroški program: Op! 8.50 Napovedujemo, 9.05 Glasbena lestvica, 9.35 Glasbena oddaja, 10.00 Sveta maša iz mariborske stolnice, 10.55 Dobro jutro, 12.30 Izodrom, posebna oddaja za otroke, 13.20 Otroški program: Op! 14.20 Ambienti, 14.45 Vikend paket, 16.10 Zmage so doma: svetovno prvenstvo v kolesarstvu 2017, cestna dirka, 17.00 Zmage so doma: svetovno prvenstvo v kolesarstvu, BMX, 18.00 Prišla je sreča, italijanska nadaljevanka, 19.05 Otroški program: Op! 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Čarobni trenutki glasbe - Horowitz v Moskvi, nemška glasbena dokumentarna oddaja, 21.00 Matura 2020: Pohujšanje v dolini šentflorjanski, TV-priredba gledališke predstave, 22.25 Deklina zgodba (II.), ameriška nadaljevanka, 23.30 Feri, dokumentarni film, 0.30 Glasbena lestvica, 1.35 Info kanal

ČETRTEK, 23.04.2020, I. spored TVS

6.10 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.10 Izodrom, posebna oddaja za otroke, 10.00 Poročila, 10.10 Otroški program: Op! 11.15 Vem!, kviz, 11.40 Prišla je sreča (II.), italijanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.45 TV-izložba, 14.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 14.55 Hormonski vihar - znanstveni pogled na puberteto, nemška dokumentarna oddaja, 15.45 Slovenski vodni krog: Učja, dokumentarna nanizanka, 16.10 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Vreme, 17.50 Ne pozabi name, 18.20 Vem!, kviz, 18.20 Dinotačke: Kar je padlo gor, risanka, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Dvojček: Peti dan, norveška nadaljevanka, 21.00 Tarča, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Dediščina Evrope: Marguerite Duras: Spomini na vojno, francoski film, 1.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.55 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.45 Napovedujemo

ČETRTEK, 23.04.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.00 Otroški program: Op! 8.50 Napovedujemo, 9.30 Glasbena lestvica, 10.20 Dobro jutro, 11.55 Izodrom, posebna oddaja za otroke, 12.45 Otroški program: Op! 13.45 Tomos, dokumentarni film, 14.45 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 16.10 Zmage so doma: svetovno prvenstvo v kolesarstvu 2018, cestna dirka, 17.00 Zmage so doma: svetovno prvenstvo v kolesarstvu, gorsko kolesarstvo, 17.50 Prišla je sreča (II.), italijanska nadaljevanka, 19.00 Otroški program: Op! 20.00 Prvinska preizkušnja (II.): Tahiti, britanska dokumentarna serija, 20.45 Avtomobilnost, izbor, 21.25 Ambienti, 21.50 Slavnostni koncert iz milanske Scale (Dunajski filharmoniki, Gustavo Dudamel in Plácido Domingo), 0.00 Glasbena lestvica, 1.05 Info kanal

H- 9985 Gornji Senik, Cerkevna pot 8. /9985 Felsőszőlőnk, Templom u. 8.

Tel.: 00 36 94/534-024

e-mail: samouprava@slovinci.huwww.slovinci.hu

POZIV

Državne slovenske samouprave

Na osnovi Pravilnika 89/2016. (VIII.25.) OSZÖ, ki ga je s sklepom sprejela Državna slovenska samouprava, imajo pravico kandidate za NAGRADO SLOVENCEM NA MADŽARSKEM predlagati:

- člani Skupščine
- lokalne Slovenske narodnostne samouprave
- civilne organizacije, ki so povezane s slovensko skupnostjo
- ustanove Državne slovenske samouprave
- fizične osebe.

Pisne predloge s podrobno obrazložitvijo kandidature in opisom strokovne aktivnosti ter zaslug predlagane osebe pričakujemo do 30. aprila 2020 na naslov predsednika Državne slovenske samouprave.

(9985 Gornji Senik, Cerkevna pot 8)

Gornji Senik, 7. april 2020

Karel Holec
predsednik

Az Országos Szlovén Önkormányzat

FELHÍVÁSA

Az Országos Szlovén Önkormányzat 89/2016. (VIII.25.) OSZÖ határozattal elfogadott egységes szerkezetbe foglalt Szabályzata szerint:

- a Közgyűlés tagjai
- helyi Szlovén Nemzetiségi Önkormányzatok
- a szlovenséghez kötődő civil szervezetek
- az Országos Szlovén Önkormányzat intézményei
- magánszemélyek

a „MAGYARORSZÁGI SZLOVÉNEKÉRT DÍJ” odaítélésére javaslatot tehetnek.

Kérjük a kitüntetésre javasolt személy szakmai tevékenységének, érdemeinek bemutatása alapjául szolgáló részletes indoklással ellátott írásbeli ajánlásaitat **2020. április 30. napjáig** írásban megküldeni az Országos Szlovén Önkormányzat elnökének címére.
(9985 Felsőszőlőnk, Templom út 8./Gornji Senik, Cerkevna pot 8.)

Felsőszőlőnk, 2020. április 7.

Holecz Károly
elnökREGIJA,
PRIJAZNA STAREJŠIM

Evropsko teritorialno združenje Muraba je s 1. marcem pričelo s projektom MOTIVAGE, kate-rega glavni cilj je razvoj čezmejne, starejšim prijazne regije na območju Lendave in Monoštra. Projekt bo poskušal prispevati k številnim dejavnostim za smiselno in aktivno staranje, kot sta organizacija delavnic ali upokojske univerze. Projekt bo trajal do 31. avgusta 2022, njegova vrednost je 338.960 evrov.

Center za nego starejših v Monoštru, ki je v upravljanju Samoupravnega združenja Monošter in okolica, oskrbuje starejše občane v 14 vaseh in v Monoštru

»Demenca kot skupek simptomov, ki vodijo k popolni izgubi sposobnosti samooskrbe, zadeva tudi na projektnem območju vedno več oseb, s tem pa postavlja tako družine kot tudi socialno-oskrbovalne sisteme in celotno lokalno skupnost pred resne izzive,« je izpostavil vodje pisarne Viktor Varró in dodal, da bo projekt z izoblikovanjem strateških okvirov in s širokim sodelovanjem institucionalnih, storitvenih, gospodarskih, civilnih in lokalnih samoupravnih partnerjev uresničeval inovativne ukrepe na obeh straneh meje, med njimi zdravstveno preprečilo, nudenje pomoči na domu s signalizacijskim sistemom, prostovoljstvo na osnovi medgeneracijskega sodelovanja itd.

»Za Monošter in okolico je posebej pomemben del projekta, da se bodo zamenjali aparati (ure) signalizacijskega sistema pomoči na domu, saj so aparati, ki jih trenutno uporablja Center za nego starejših v Monoštru, stari že 13 let,« nas je informiral direktor Evropskega teritorialnega združenja Muraba, Bálint Papp.

LRH

Šale iz karantene

Letos nede maurdja!

Ženske! Leko gejte, kelko škejte!
Za tou leto je mourdje doj povejdano.

Vse so na nikoj djali

Zavüpati moramo našin najbole prejnjin!
Vse so na nikoj djali. Leko, ka s korono ranč tak bau.

Na 20. den izolacije

Prvi saused: »Gé je pa tvoja žena?«

Drugi saused: »Ťam venej, v ogradci.«
Prvi saused: »Ne vidim go.«
Druga saused: »Gvüšno, ka nej. Če go škeš videti, malo boš mogo kopati.«

Kak se šunka strejla

»Ka bau, če eške baute z gestijom doj zaprejo?«
»Nika, kak inda svejta mo na lovinu (djagarijo) šli.«
»Leko, depa ge ne vej, kak se šunka zgrabi ali pa doj strli.«

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEMIzhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože HirnökGlavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava, Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF; za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD. Številka bančnega računa: HU75 11747068 20019127 00000000. SWIFT koda: OTPVHUHB